

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та управління
Кафедра комп'ютерних наук і математики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

09 09 20 20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРАЇНОЗНАВСТВО: ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНІ
ТЕХНОЛОГІЇ В КРАЇНОЗНАВСТВІ

для студентів

спеціальності	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітнього рівня	<u>першого (бакалаврського)</u>
освітньої програми	<u>Регіональні студії</u>

Київ – 2020

Розробники:

Сабліна М.А., викладач кафедри комп'ютерних наук і математики

Викладачі:

Сабліна М.А., викладач кафедри комп'ютерних наук і математики

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри комп'ютерних наук і математики

Протокол від 29.08.2019 р. № 9

Завідувач кафедри О.С. Литвин (О.С. Литвин)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
(назва освітньої програми)

12.09.2019 р.

Керівник освітньої програми

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Робочу програму перевірено

___ . __ . 20__ р.

Заступник директора/декана

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Пролонговано:

на 2020/2021 н.р. О.С. Литвин (підпис) (ПІБ), «28» 08 2020 р., протокол № 10

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « »   20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « »   20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « »   20__ р., протокол №

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма дисципліни «Країнознавство» змістовий модуль «Інформаційно-комп'ютерні технології в країнознавстві» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою інформаційних технологій і математики на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії освітньої програми 291.00.02 Регіональні студії.

Програма визначає обсяги знань, якими повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Країнознавство» змістового модулю «Інформаційно-комп'ютерні технології в країнознавстві» та необхідне методичне забезпечення, складові і технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
Вид дисципліни «Країнознавство» Змістовий модуль «Інформаційно-комп'ютерні технології в країнознавстві»	обов'язкова		
Курс	2	-	
Семестр	3	-	-
Обсяг кредитів	3	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	-	-
Аудиторні	42	-	-
Модульний контроль	6	-	-
Семестровий контроль	-	-	-
Самостійна робота	42		
Форма семестрового контролю	залік		-

При вивченні змістового модулю передбачається розподіл на підгрупи при проведенні практичних занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання змістового модулю «Інформаційно-комп'ютерні технології в країнознавстві» є набуття студентами теоретичних основ і практичних навичок використання ІКТ в навчальній діяльності та майбутній професії; надати можливість досягти сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної компетентності.

Завдання полягає у формуванні у фахівців з країнознавства розуміння комп'ютерного забезпечення, яке допомогло б орієнтуватися в інформаційно-аналітичній діяльності та процесах глобальної комунікації; формуванні теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи (створення, модифікація, систематизація документів; зберігання та пошук інформації, види діяльності у мережі Інтернет та інших інформаційних системах) та набуття наступних компетентностей:

Загальні компетентності

ЗК-2 Здатність до гнучкого мислення, відкритості до застосування знань як у професійній діяльності, так і в повсякденному житті.

ЗК-9 Здатність діяти відповідально, проявляти громадянську свідомість, відповідати за якість виконаної роботи, робити свідомий вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень.

ЗК-10 Здатність працювати у команді, до адаптації та дії в новій ситуації, до міжособистісного спілкування у мультинаціональному та мультикультурному соціальному середовищі, емоційної стабільності, толерантності, до викладу складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, до застосування комунікативних дискурсів під час участі у дипломатичних переговорах та бесідах.

ЗК-11 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здійснювати самостійний пошук та оброблення інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, ефективно використовувати інформаційні технології в соціальній і професійній діяльності.

ЗК-12 Уміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

Фахові компетентності

ФК-11 Знання сучасних інформаційних мереж, інформаційно-комп'ютерних технологій оброблення інформації та здатність використовувати їх з метою пошуку, збору та оброблення інформації про країни і регіони світу.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- основні поняття інформаційних систем та технологій і їх роль в системі міжнародних відносин;
- універсальні і спеціалізовані інформаційні системи та технології у сфері міжнародних відносин;
- базові поняття правового захисту інформаційних систем;
- загальні принципи побудови та принципів роботи комп'ютерних мереж;
- принципи роботи з основними сервісами мережі Інтернет.
- базові поняття захисту інформації в комп'ютерних мережах;
- комп'ютерні мережі та мережеве програмне забезпечення (призначення і ефективного використання);
- основні механізми обміну даними в комп'ютерних мережах;
- створення власних Web-сторінок і Web-сайтів у світовій павутині.

вміти:

- працювати з різноманітними периферійними пристроями;
- ефективно використовувати апаратні засоби для вирішення конкретних практичних задач;
- працювати в локальній комп'ютерній мережі;
- працювати в глобальній комп'ютерній мережі Інтернет;
- створювати, модифікувати, зберігати Web-сторінки і Web-сайти;
- використовувати сучасні механізми обміну даними в комп'ютерних мережах;
- захищати персональну інформацію від комп'ютерних вірусів та від несанкціонованого доступу в комп'ютерних мережах;
- пошуку інформації у мережі Інтернет;
- проводити дослідження в різних галузях міжнародних відносин на предмет виявлення передумов впровадження комп'ютерної техніки та вибору інформаційних технологій;
- проводити аналіз обраної предметної області з використанням мережі Інтернет;

- будувати інформаційну модель предметної області, володіти елементами логіки, орієнтуватись в інформаційних базах даних.

та досягти наступних **програмних результатів навчання:**

ПРу-12 Використовувати сучасні ІКТ в процесі збору та оброблення інформації.

ПРу-21 Здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіонаознавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Основи роботи з інформаційно-комунікаційними та інтерактивними технологіями							
Тема 1. Організація та представлення даних в ПК. Інформаційно-комунікаційні та інтерактивні технології: основні поняття і класифікація.		2	2	4			8
Модульний контроль	2						
Разом	16	2	2	4			8
Змістовий модуль 2. Офісні мультимедійні технології у підготовці і транспортуванні документів.							
Тема 1. Застосування програм пакета Microsoft Office: Використання Microsoft Word для створення змістовно-структурованих документів. Презентація матеріалів засобами Power Point.		2	2	6			8
Тема 2. Аналіз та обробка даних у Excel. Представлення та обробка даних у СУБД Access.		2	2	4			10
Модульний контроль	2						
Разом	36	4	4	10			18
Змістовий модуль 3. Інформаційно-комунікаційні технології в країнознавстві							
Тема 1. Мережні інформаційні технології та інформаційно-пошукові системи		2	2	4			8
Тема 2. Мультимедійні технології в країнознавстві		2	2	4			8
Модульний контроль	2						
Разом	32	4	4	8			16
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Усього	90	10	10	22			42

Теми практичних занять

№ з/П	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи роботи з інформаційно-комунікаційними та інтерактивними технологіями		
1	Тема 1. Інформаційно-комунікаційні та інтерактивні технології в країнознавстві.	2
2	Тема 2. Можливості Google Apps. Організація спільної роботи за допомогою документів Google.	2
Змістовий модуль 2. Офісні та мультимедійні технології у підготовці і транспортуванні документів		
3	Тема 3-4. Програмні засоби обробки тексту. Система MS Word	4
4	Тема 5. Створення презентацій за допомогою Microsoft Office.	2
5	Тема 6. Аналіз та обробка даних у Excel.	2
6	Тема 7. Представлення та обробка даних у СУБД Access.	2
Змістовий модуль 3. Інформаційно-комунікаційні технології в країнознавстві		
6	Тема 8. Створення засобів подання матеріалів за допомогою статичної інфографіки	2
7	Тема 9. Створення засобів подання матеріалів за допомогою динамічної інфографіки	2
8	Тема 10. Створення презентацій в он-лайн середовищах (Prezi)	2
9	Тема 11. Технологія створення карт знань.	2
	Разом	22

Теми семінарських занять

№ з/П	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи роботи з інформаційно-комунікаційними та інтерактивними технологіями		
1	Сучасні технотренди.	2
Змістовий модуль 2. Офісні та мультимедійні технології у підготовці і транспортуванні документів		
2	Програмні засоби обробки тексту. Система MS Power Point.	2
3	Аналіз та обробка даних у Excel.	2
Змістовий модуль 3. Інформаційно-комунікаційні технології в країнознавстві		
4	Використання хмарних сервісів у навчальній та професійній діяльності.	2
5	Наочне представлення результатів у майбутній професійній діяльності засобами хмарних платформ.	2
	Разом	10

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи роботи з інформаційно-комунікаційними та інтерактивними технологіями

Тема 1. Організація та представлення даних в ПК. Інформаційно-комунікаційні та інтерактивні технології: основні поняття і класифікація.

Вступ. Місце та значення дисципліни. Основні відомості про будову ПК. Програмні засоби обчислювальних систем. Операційна система персонального комп'ютера. Прикладні програми. Види та властивості інформації. Кодування даних. Форми представлення даних в ПК. Інформатика й інформаційні процеси. Поняття «Інформаційні технології», «Інформаційно-комунікаційні технології». Інструменти інформаційної технології. Інформаційно-комунікаційні технології в країнознавстві.

Змістовий модуль 2. Офісні мультимедійні технології у підготовці і транспортуванні документів.

Тема 2. Застосування програм пакета Microsoft Office: Використання Microsoft Word для створення змістовно-структурованих документів. Презентація матеріалів засобами MS Power Point.

Створення документів. Характеристика пакета Microsoft Office. Особливості пакета. Склад пакета та стисла характеристика основних додатків: Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Access, персональний комунікатор Outlook, Microsoft Power Point. Додаткові утиліти пакета. Системи зв'язаних документів різних типів. Особливості використання текстових редакторів у навчальному процесі. Форматування документу. Автоматичне формування змісту. Додавання підказувань. Границі та тіні. Захист документу. Особливості створення презентаційних матеріалів засобами MS Power Point. Вимоги до презентацій. Додавання мультимедійних ресурсів, анімації, тригерів, налаштування параметрів.

Тема 3. Аналіз та обробка даних у Excel. Представлення та обробка даних у СУБД Access.

Створення і редагування таблиць. Масиви та формули масивів. Робота з масивами. Вибір і аналіз даних у списках і базах даних. Діапазон бази даних. Діапазон критеріїв. Діапазон для вивільнення. Правила завдання критеріїв. Відбір за обчислювальним критерієм. Прогнозування в Excel. Аналіз тенденцій. Відображення даних у вигляді графіків та діаграм. Аналіз і узагальнення даних за допомогою зведених таблиць. Підготовка вихідних даних. Майстер зведених таблиць. Створення структури зведеної таблиці. Формування звітів із необхідними параметрами. Групування даних. Засоби статистичної обробки даних MS Excel. Представлення та обробка даних у СУБД Access. Робота з таблицями. Формування запитів в MS Access. Сортування, фільтрація, пошук даних. Звіти в MS Access.

Змістовий модуль 3. Інформаційно-комунікаційні технології в країнознавстві

Тема 4. Мережні інформаційні технології та інформаційно-пошукові системи

Глобальна комп'ютерна мережа Internet. Технологічний та соціальний аспекти. Правова характеристика базових понять мережі Internet. Пошук інформації у мережі. Типи інформаційно-пошукових систем. Словникові (пошукові указники) та класифікаційні (пошукові каталоги) системи. Пошукові портали. Поняття і класифікація інформаційно-пошукових систем

Складання запиту та релевантність (повнота і точність) пошуку. Новітні пошукові технології. Організація складних пошукових запитів. Бібліотечні комплекси в Internet. Локальні комп'ютерні мережі юридичних установ та організацій. Інформаційні сервіси у локальних мережах. Правова інформація в Internet.

Тема 5. Мультимедійні технології в країнознавстві.

Сутність технологій мультимедіа. Короткій історичний нарис розвитку. Основні принципи мультимедіа. Основи ефективності психологічного впливу мультимедійних продуктів. Визначення віртуального простору. Зв'язок між мультимедіа-технологіями та віртуальним простором. Основні напрямки використання мультимедіа-технологій.

Основні напрямки розвитку сучасних мультимедійних технологій. Засоби та методи реалізації мультимедіа-технологій. Застосування комп'ютерної графіки в ММТ. Звуковий супровід у ММТ-продукції. Відеоматеріали та їх використання в ММТ.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	5	5	4	4
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	5	50	4	40
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30						
Разом		-	64	-	109	-	98
Максимальна кількість балів: 271							
Розрахунок коефіцієнта: 2,71							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
-------	------------	-----------------	------

Змістовий модуль 1. Основи роботи з інформаційно-комунікаційними та інтерактивними технологіями		14	5
1	Організація та представлення даних в ПК. Офісні комп'ютерні технології	4	1
2	Сервіси Інтернету. Організація пошуку інформаційних ресурсів в Інтернеті	4	1
3	Роль та можливості технологій web-2.0	6	3
Змістовий модуль 2. Офісні та мультимедійні технології у підготовці і транспортуванні документів		14	5
4	Використання програм Microsoft Office для створення навчального матеріалу	4	1
5	Програмні засоби для розробки та відтворення мультимедійних презентацій	2	1
6	Аналіз та обробка даних у Excel	2	1
7	Представлення та обробка даних у СУБД Access	6	2
Змістовий модуль 4. Інформаційно-комунікаційні технології в країнознавстві		14	5
8	Методи захисту комп'ютерних мереж. Правові та організаційні методи захисту інформації в комп'ютерних системах.	6	2
9	Графічний спосіб подачі інформації, створення карт знань, інфографіки	4	2
10	Візуалізація даних. Створення мультимедійних презентацій у середовищі Prezi.com	4	1
Разом		42	15

Кількість балів за виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.**

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється у вигляді електронного тестування, розв'язуванні компетентнісних завдань.

Максимальна кількість балів, якою може бути оцінена модульна робота, становить 25 балів.

- 23-25 балів – відмінно, студент глибоко і міцно засвоїв матеріал, вичерпно, грамотно відповідає на поставлені питання.
- 19-24 бали – добре, студент твердо знає матеріал, не допускає істотних неточностей при відповіді на поставлені питання.
- 11-18 бали – задовільно, студент знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності при оформленні навчальних завдань та відповіді на поставлені питання.
- 0-10 балів – незадовільно, студент не знає матеріалу, допускає істотні помилки при оформленні навчальних завдань та відповіді на поставлені питання.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання індивідуальних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- Методи комп'ютерного контролю: тестові програми.
- Методи самоконтролю: форми оцінювання.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п. 10), де зазначено види контролю і кількість балів за видами.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Не передбачено

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	значення оцінки
A	90-100	відмінно	<i>Відмінно</i> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	добре	<i>Дуже добре</i> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих(грубих) помилок
C	75-81		<i>Добре</i> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	задовільно	<i>Задовільно</i> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68		<i>Достатньо</i> – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену	<i>Незадовільно з можливістю повторного складання</i> – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу	<i>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</i> – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 90 год., із них: лекції – 10 год., практичні заняття – 22 год., семінарські заняття – 10 год., модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 42 год.

Модулі (назви, бали)	1. Основи роботи з інформаційно-комунікаційними та інтерактивними технологіями (64 бала)			2. Офісні та мультимедійні технології у підготовці і транспортуванні документів (109 балів)				3. Інформаційно-комунікаційні технології в країнознавстві (98 балів)								
Теми	1			2		3		4		5						
Лекції (теми, бали)	1. Організація та представлення даних в ПК. Інформаційно-комунікаційні та інтерактивні технології: основні поняття і класифікація. (1 бал)			2. Застосування програм пакета Microsoft Office: Використання Microsoft Word для створення змістовно-структурованих документів. Презентація матеріалів засобами Power Point. (1 бал)		3. Аналіз та обробка даних у Excel. Представлення та обробка даних у СУБД Access.(1 бал)		4. Мережні інформаційні технології та інформаційно-пошукові системи (1 бал)		5. Мультимедійні технології в країнознавстві (1 бал)						
Практичні заняття (теми, бали)	1. Практичне заняття №1 (11 балів)	2. Практичне заняття №2 (11 балів)	3. Семінарське заняття №1 (11 балів)	4. Практичне заняття №3 (11 балів)	5. Практичне заняття №4 (11 балів)	5. Практичне заняття №5 (11 балів)	6. Семінарське заняття №2 (11 балів)	8. Практичне заняття №6 (11 балів)	9. Практичне заняття №7 (11 балів)	10. Семінарське заняття №3 (11 балів)	11. Практичне заняття №8 (11 балів)	12. Практичне заняття №9 (11 балів)	13. Семінарське заняття №4 (11 балів)	14. Практичне заняття №10 (11 балів)	15. Практичне заняття №11 (11 балів)	16. Семінарське заняття №5 (11 балів)
Самостійна робота	Самостійна робота (5 балів)			Самостійна робота (5 балів)				Самостійна робота (5 балів)								
Поточний контроль (вид, бали)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)								
Підсумковий контроль (вид, бали)	Залік (100 балів)															

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
2. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: Навч. -метод. посіб. для самост. вивч. курсу. – К.: КМПУ, 2009. – 99 с.
3. Глушак О.М., Мазур Н.П., Огнівчук Л.М. Інформаційні технології навчання. Лабораторний практикум: навч. посіб. для студ. неінформатичн. спец. ВНЗ.– К.: Київ.ун-т ім. Б.Грінченка, 2012.–246 с.
4. Морзе Н. В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій / Н. В. Морзе // навч. посіб. / – К. : ВHV, 2007. – 352 с.
5. Носенко Т.І. Інформаційні технології навчання: навчальний посібник.– К.:Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2011.–183 с.

Додаткова

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, N 13, ст.64, зі змінами та доповненнями. Електронний ресурс – режим доступу: <http://library.kr.ua/zakon/zakavtprav.html>
2. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» // Відомості Верховної Ради (ВВР).- 2003.- №36. – ст.275, зі змінами та доповненнями. Електронний ресурс – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
3. Закон України «Про інформацію» //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 48, ст.650, зі змінами та доповненнями. Електронний ресурс – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
4. Закон України “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” Електронний ресурс – режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
5. Закон України «Про національну програму інформатизації» // Відомості Верховної Ради (ВВР).- 1998.- №27-28. – ст.181, зі змінами та доповненнями. Електронний ресурс – режим доступу: http://www.dknii.gov.ua/database?field_rozdil_doc_value=3
6. Закон України «Про телекомунікації» // Відомості Верховної Ради (ВВР). - 2004.- №12. – ст.155, зі змінами та доповненнями. Електронний ресурс – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>
7. Закон України «Про електронний цифровий підпис» // Відомості Верховної Ради (ВВР). - 2003. Електронний ресурс – режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/852-15>
8. Глобальний звіт про розвиток інформаційних технологій-2016. The Global Information Technology Report 2016. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/GITR2016/WEF_GITR_Full_Report.pdf
9. Networked Readiness Index 2016 <https://widgets.weforum.org/gitr2016/>
10. Global Information Technology Report 2016 <http://reports.weforum.org/global-information-technology-report-2016/>
11. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-resources/>
12. Державна науково-технічна бібліотека України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gntb.gov.ua/ua/>
13. Міністерство освіти і науки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
14. Спільнота користувачів безпечного Інтернету «NetPolice». – Режим доступу: <http://www.netpolice.ru>
15. Форум інформатиків України. – Режим доступу: <http://informatic.org.ua/>
16. Шукалка – українська пошукова система. – Режим доступу: <http://shukalka.com.ua/>